

WOLFGANG BORCHERT

Fener, Gece ve Yıldızlar
ve
Ölümünden Sonra Yayınlananlar

3. BASKI

Çeviri: BEHÇET NECATİGİL - AYŞE SARISAYIN

♥ can
şiiir

WOLFGANG BORCHERT

Fener, Gece ve Yıldızlar
ve
Ölümünden Sonra Yayımlananlar

Can Modern

Fener, Gece ve Yıldızlar, Wolfgang Borchert

Almanca aslından çevirenler: Behçet Necatigil - Ayşe Sarısayın
Gedichte

Bu eserin orijinal baskısı ilk kez *Das Gesamtwerk* adı altında yapılmıştır.

© 1947, 1949, 1961, 1996, 2007, Rowohlt Verlag GmbH, Reinbek bei
Hamburg

© 2008, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının
yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: De Yayınevi, 1963

Can Yayınları'nda 1. basım: 2008

3. basım: Şubat 2020, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 500 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Celâl Üster

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı, iç baskı ve cilt: İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri

Çobançeşme Mah. Altay Sk. No: 8

Yenibosna-Bahçelievler, İstanbul

Sertifika No: 44066

ISBN 978-975-07-1023-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750710230

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

WOLFGANG BORCHERT

Fener, Gece ve Yıldızlar
ve
Ölümünden Sonra Yayımlananlar

Ŗiir

Almanca aslından evirenler
Behçet Necatigil - AyŖe Sarısayın

♥can

WOLFGANG BORCHERT, 1921'de Almanya'nın Hamburg kentinde doğdu. Kitapçılık ve bir süre de oyunculuk yaptıktan sonra İkinci Dünya Savaşı sırasında askere alınarak gönderildiği Rusya Cephesi'nde ağır yaralandı. Nasyonal sosyalizme karşı görüşlerinden ötürü tutuklandı, difteri ve sarılığa yakalanmış olmasına karşın sekiz ay cezaevinde tutuldu, daha sonra da yeniden cepheye gönderildi. Çürüğe ayrılacağı sırada bir daha tutuklandı ve bu kez dokuz ay hapis yattı. Savaşın sonunda serbest kalınca Hamburg Devlet Tiyatrosu'nda yönetmen yardımcısı olarak çalışmaya, bir yandan da kabare gösterilerinde yer almaya başladı. Sağlığının giderek kötüleşmesi üzerine İsviçre'ye gönderildi, yatırıldığı bir hastanede henüz 26 yaşındayken 20 Kasım 1947 günü öldü. *Fener, Gece ve Yıldızlar* adlı şiir kitabını 1946'da, ilk öykü kitabı *Karahindiba'yı* ise 1947'de yayımladı. *Kapıların Dışında* adlı tek oyununu 1946 sonlarında tamamladı. İkinci öykü kitabı *Bu Salı'yı* (1947) hazırladı. Ne var ki, hem oyununun hem de bu kitabının basılması, yapıtlarının çeşitli dillere çevrilmesi ve rekorlar kırarak satması hep ölümünden sonra gerçekleşti.

BEHÇET NECATİGİL, 1916'da İstanbul'da doğdu. Uzun yıllar edebiyat öğretmenliği yaptı. 1940'lardan başlayarak yarattığı ve durmadan yenilediği şiir dünyasıyla çağdaş Türk şiirinin en saygın şairlerinden biri oldu; kendinden sonraki birçok şairi derinden etkiledi. *Eski Toprak* adlı yapıtıyla 1957 Yeditepe şiir Armağanı'na, *Yaz Dönemi* adlı ki-

tabıyla da 1964 Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü'ne değer görüldü. Radyo oyunları yazdı ve edebiyat tarihiyle ilgili titiz araştırmalar yaptı. Almancadan yaptığı çevirilerle dünyanın önde gelen pek çok yazar ve şairini dilimize kazandırdı. Sekizi Knut Hamsun'dan olmak üzere otuz yakın kitap çevirdi. Çeviri şiirleri *Yalnızlık Bir Yağmura Benzer* (1984) adlı kitapta toplandı. Necatigil, 1979'da İstanbul'da öldü.

AYŞE SARISAYIN, 1957'de İstanbul'da doğdu. İlk kitabı *Çok Şey Yarım Hâlâ*'da babası Behçet Necatigil'i anlattı. İlk öykü kitabı *Denizler Dört Duvar* 2004 Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne, *Yorgun Anılar Zamanı* 2005 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Karakalem Resimler Dünya Kitap* 2008 Yılın Telif Kitabı Ödülü'ne değer görüldü. Öteki kitapları: *Erdal Öz, Unutulmaz Bir Atlı* (biyografi, 2009), *Beşiktaş, Yollar ya da Anılar Boyunca* (otobiyografik semt kitabı, 2009), *Ansızın Günbatımı* (roman, 2014). Yayına hazırladığı Erdal Öz günlüklerini (*Yarın, Nasıl Bir Gün Olacak-sın?*, 2016) Selim İleri'yle edebiyattaki 50. yılı için gerçekleştirdiği nehir söyleşi izledi (*O Aşk Dinmedi*, 2017). Çocuk edebiyatı alanında da çalışmaları olan ve Almancadan çeviriler yapan Sarısayın'ın Siegfried Lenz'den çevirdiği *Almanca Dersi* romanına, Dünya Kitap Yılın Çeviri Kitabı Ödülü verildi (2012).

İçindekiler

Önsöz / Celâl Üster 11

FENER, GECE VE YILDIZLAR

Düşlerde Fener Olmak 27

Akşam Türküsü 29

Hamburg'da 30

Efsane 31

Yağmur 32

Öpüş 33

Aranka 34

Ayrılış 35

Bir Fırtınaya Önsöz 36

Deniz Kabukları 37

Rüzgâr ve Gül 38

Grikırmızıyeşil Büyükşehir Türküsü 39

Büyükşehir 40

Antikalar 41

ÖLÜMÜNDEN SONRA YAYINLANAN ŞİİRLERİ

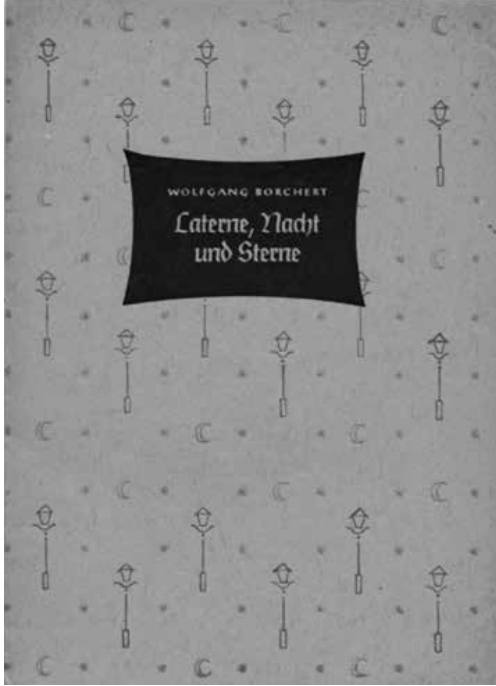
Çocuk Şarkısı 45

Çalış 46

Şiir	47
Rusya'dan Mektup	48
Ay Yalan Söylüyor	49
Kuş	50
Steinhuder Gölü Kıyısında Bir Meyhanenin Penceresinden	51
Dışarda	52
Kış Akşamı	53
Geceleyin	54
Gece	55
Aşk Şarkısı	56
Aşk Şiiri	57
Veda	58
Güneyin Meyveleri	59

FENER, GECE VE YILDIZLAR
Hamburg Üzerine Şiirler

Türkçesi: Behçet Necatigil

Fener, Gece ve Yıldızlar'ın
Aralık 1946'daki ilk Almanca basımının kapağı.

Deniz feneri olsaydım
gecede, fırtınada
ışkıtm, balıklara,
vapurlara, kayıklara —
ne yazık ki ben kendim
batmak üzere bir gemiyim!

DÜŞLERDE FENER OLMAK

Ben ölünce,
hiç değilse
bir fener olsam;
kapında dursam,
soluk donuk geceyi
aydınlığa boşsam.

Veya limanda
gemilerin uyuduğu zamanda,
gülüşürken kızlar,
uyumasam;
dar kirlili bir kanalda
bir yalnızca göz kırpsam.

Daracık bir sokağa
assalar beni:
tenekeden, kırmızı bir fener
bir meyhane önünde –
dalgın düşüncelerde
tempo tutup şarkılara
sallansam.

Ya da şöyle bir fener:
gözleri büyümüş bir çocuğun yaktığı,
duyup da korkunca çevresinde yalnızlığı;
dışarda camlarda
fırtınanın ıslığı,
kâbuslar, görüntüler, cinler.

Evet, hiç değilse
ben ölünce
bir fener olsam;
tek başıma geceleri,
uykulardayken dünya,
gökte ayla senlibenli
sohbete dalsam.

AKŞAM TÜRKÜSÜ

Neden, ah söyle neden
çekip gider güneş böyle?
Uyu, yavrum, gör güzel düşler;
bu, her halde karanlık geceden:
güneş çekip gidiyorsa.

Neden, ah söyle, neden
gömülür kentimiz ıssızlığa?
Uyu, yavrum, gör güzel düşler;
bu, her halde karanlık geceden:
uyumak istiyor da.

Neden, ah söyle, neden
yanmakta fener böyle?
Uyu, yavrum, gör güzel düşler;
bu, her halde karanlık geceden:
harlı ve gür yanıyorsa.

Neden, ah söyle, neden
giderler bazıları el ele?
Uyu, yavrum, gör güzel düşler;
bu, her halde karanlık geceden:
onlar el ele yürüyorsa.

Neden, ah söyle, neden
bu denli ufak bizim kalbimiz?
Uyu, yavrum, gör güzel düşler;
bu, her halde karanlık geceden:
ki bu kadar yalnızız.

Borchert, İkinci Dünya
Savaşı sonrası
“yıkım edebiyatı”nın en
önemli isimlerindedir.

Evet, hiç değilse
ben ölünce
bir fener olsam;
tek başıma geceleri,
uykulardayken dünya,
gökte ayla senlibenli
sohbete dalsam.

Wolfgang Borchert, İkinci Dünya Savaşı yıllarında savaşın bütün acılarını tattı, yaralandı, hastalıklara yakalandı, savaş karşıtı görüşlerinden ötürü hapis yattı. Henüz 26 yaşındayken öldüğünde, ardında bir dolu şiir ve öyküyle tüm dünyayı etkileyen *Kapıların Dışında* adlı bir oyun ve yüreklerde bugün de yankılanan savaş karşıtı bir manifesto bıraktı.

Behçet Necatigil'in çevirdiği olağanüstü güzellikteki *Fener, Gece ve Yıldızlar* adlı şiir kitabıyla Ayşe Sarısayın'ın dilimize kazandırdığı, şairin ölümünden sonra yayımlanan şiirlerini bir arada sunuyoruz.

#almanşiiri #ikincidünyasavaşı #yalnızlık #ayrılık #sevgi #gözlem #veda

Kapak resmi: Ernst Ludwig Kirchner

can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [canyayinlari](#)

şiir

ISBN: 978-975-07-3023-0

9 789750 710230